

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

8. фебруар 2021.

Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

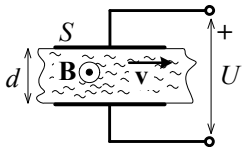
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА					ЗАДАЦИ						
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

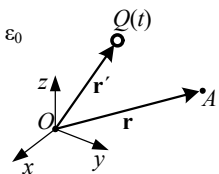
ПИТАЊА

1. Написати изразе за ротор и дивергенцију вектора јачине индукованог електричног поља у линеарној хомогеној средини, у чијој свакој тачки је познат вектор јачине квазистационарног магнетског поља $\mathbf{H}$.

2. Између електрода плочастог кондензатора протиче проводна течност, специфичне проводности σ , константном брзином v , као на слици. Површина једне електроде кондензатора је S , а растојање између електрода је d ($S \gg d^2$). Кондензатор се налази у хомогеном стационарном магнетском пољу, магнетске индукције $\mathbf{B}$ (вектор $\mathbf{B}$ нормалан је на вектор v и на раван цртежа). Ако је напон између плоча кондензатора U , према референтном смеру са слике, одредити брзину протикања течности, v .

3. У вакууму, у тачки одређеној вектором положаја $\mathbf{r}'$, налази се извор брзо променљивог поља у виду тачкастог наелектрисања $Q(t)$. Одредити електрични скалар-потенцијал у тачки A , одређеној вектором положаја $\mathbf{r}$.

4. Написати детаљан математички исказ Поинтингове теореме у комплексном облику за домен од савршеног диелектрика у коме нема побудног поља ни побудних струја. Објаснити значење свих чланова и образложити одговор.

5. (а) Извести у комплексном облику диференцијалну једначину коју задовољава вектор јачине брзо променљивог електричног поља у хомогеном савршеном диелектрику, пермитивности ϵ и пермеабилности μ , у коме нема слободних наелектрисања. (б) Дати пример решења те једначине, које одговара простопериодичном равном униформном ТЕМ таласу који се простире дуж x -осе.

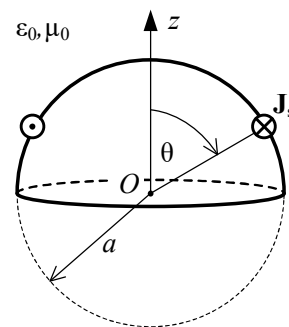
(а)	(б)
-----	-----

6. Комплексни представник простопериодичног вектора јачине електричног поља дат је изразом $\underline{E} = ((1 + j)\mathbf{i}_x + j3\mathbf{i}_y + 3\mathbf{i}_z)\text{V/m}$. Израчунати (а) минималну, (б) максималну и (в) ефективну вредност интензитета овог вектора.

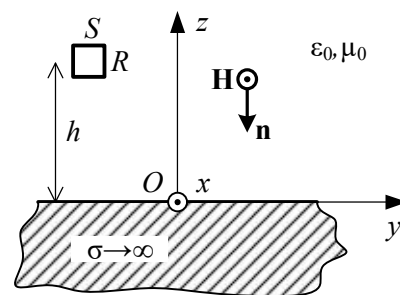
(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

ЗАДАЦИ

1. У вакууму постоје брзо променљиве простопериодичне струје само по површи полусфере, која је приказана на слици. Полупречник сфере је a , а део на коме постоје струје дефинисан је сферним координатама $0 \leq \theta \leq \pi/2$, $0 \leq \phi \leq 2\pi$. Површинска густина струје је позната и дата је изразом $\mathbf{J}_s = \sqrt{2}J_{s0} \sin \theta \sin \phi \cos \omega t \mathbf{i}_\phi$. Одредити изразе за: (а) комплексни вектор густине површинских струја, (б) комплексне представнике расподеле површинског и линијског наелектрисања и (в) комплексни вектор индукованог електричног поља у тачки O .

2. Раван униформан линијски поларизован ТЕМ талас, ефективне вредности јачине магнетског поља H и учестаности f , наилази из вакуума нормално на савршено проводну равну, као на слици. За координатни систем са слике одредити (а) комплексне векторе јачине електричног и магнетског поља у вакууму и (б) расподелу индукованих наелектрисања и струја на раздвојној површи у комплексном облику. (в) Ако је $H = 20 \text{ mA/m}$, $f = 2,4 \text{ GHz}$ израчунати ефективну вредност струје која протиче кроз електрички малу контуру, отпорности $R = 10 \Omega$ и површине $S = 0,8 \text{ cm}^2$, која лежи у yOz -равни на висини $h = 25 \text{ cm}$.

Напомена:

У сферном координатном систему је $\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r^2} \frac{\partial}{\partial r} (r^2 A_r) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} (A_\theta \sin \theta) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi}$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ),
ОДРЖАНОГ 8. ФЕБРУАРА 2021. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\text{rot } \underline{E}_{\text{ind}} = -\mu \frac{\partial \underline{H}}{\partial t}, \text{ div } \underline{E}_{\text{ind}} = 0.$

2. $v = -\frac{U}{Bd}.$

3. $V(\underline{r}, t) = \frac{Q(t - |\underline{r} - \underline{r}'|/c)}{4\pi\epsilon_0 |\underline{r} - \underline{r}'|}$

4. $0 = \underbrace{j\omega \int_V (\mu |\underline{H}|^2 - \epsilon^* |\underline{E}|^2) dV}_{\text{Стварање и одржавање ЕМ поља}} + \underbrace{\oint_S (\underline{E} \times \underline{H}^*) \cdot d\underline{S}}_{\text{Размена електромагнетске енергије кроз } S}.$

5. (a) $\Delta \underline{E} + \omega^2 \epsilon \mu \underline{E} = 0.$ (б) $\underline{E} = E e^{-j\beta x} \underline{i}_z.$

6. (a) $E_{\text{min}} = 3\sqrt{2} \text{ V/m}.$ (б) $E_{\text{max}} = \sqrt{22} \text{ V/m}.$ (в) $E_{\text{eff}} = \sqrt{20} \text{ V/m}.$

ЗАДАЦИ

1. (a). $\underline{J}_s = J_{s0} \sin \theta \sin \phi \underline{i}_\phi$ (б) $\underline{Q}' = 0, \underline{\rho}'_s = -\frac{J_{s0}}{j\omega a} \cos \phi.$ (в) $\underline{E}_{\text{ind}} = -j\omega \frac{\mu_0 J_{s0} \pi}{16} a e^{-j\beta a} (-\underline{i}_x),$ где је $\beta = \omega \sqrt{\epsilon_0 \mu_0}.$

2. (a) $\underline{E}_{\text{rez}} = j2Z_0 H \sin(\beta z) \underline{i}_y, \underline{H}_{\text{rez}} = 2H \cos(\beta z) \underline{i}_x.$ (б) $\underline{\rho}'_s = 0, \underline{J}'_s = 2H \underline{i}_y.$ (в) $I = \frac{\omega \mu_0 S \cdot H_{\text{rez}}(z=h)}{R} \approx 6,06 \text{ mA}.$

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 13. ФЕБРУАРА У 14:00 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 13. ФЕБРУАРА ОД 14:00 ДО 14:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика